2. Ünite: Alışveriş (التَّسَوُّقُ) — 2. Ders: Kırtasiyede (فِي الْمَكْتَبَةِ): Tekil-İkil-Çoğul İsimler (Müfred-Müsenna-Cemi), Kırtasiye Diyalogları ve 10-19 Sayıları

ARP.7.2.3. Kırtasiye malzemelerinin tekil (müfred), ikil (müsenna) ve çoğul (cemi) biçimlerini; basit bağlaçları (وَ، أَوْ، أَمْ، ثُمَّ) ve 10-19 arası sayıları ayırt eder. · ARP.7.2.4. Kırtasiyede geçen diyalogları okuyarak temel sorulara cevap verir; ne istediğini yazılı olarak ifade eder ve ticaret ahlakı ilkelerini uygular.

HATIRLAYALIM

- Kırtasiye gereçleri sayılarına göre tekil (مُفْرَد: قَلَمٌ، دَفْتَرٌ، حَقِيبَةٌ), ikil (مُثَنًّى: قَلَمَانِ، دَفْتَرَانِ، حَقِيبَتَانِ) ve çoğul (جَمْع: أَقْلَامٌ، دَفَاتِرُ، حَقَائِبُ) olarak kullanılır.
- Sonunda yuvarlak tâ (ة) bulunan müennes isimler ikil yapılırken ة harfi açık tâya (ت) dönüşüp ـَانِ eki alır: مِسْطَرَةٌ → مِسْطَرَتَانِ (iki cetvel).
- Soru edatlarından «كَمْ» adet/miktar sorar (كَمْ قَلَمًا تُرِيدُ؟); «بِكَمْ» ise fiyat sorar (بِكَمْ هٰذَا الْكِتَابُ؟).

1 EŞLEŞTİRME

Arapça ikil (müsenna) ve çoğul (cemi) kırtasiye ifadelerini Türkçe anlamlarıyla eşleştiriniz.

a 1. قَلَمَانِ وَكِتَابَانِ
c 2. أَقْلَامٌ وَدَفَاتِرُ
b 3. حَقِيبَتَانِ وَمِسْطَرَتَانِ
d 4. كُرَّاسَةُ رَسْمٍ وَأَلْوَانٌ

a) İki kalem ve iki kitap
b) İki çanta ve iki cetvel
c) Kalemler ve defterler
d) Resim defteri ve boyalar

2 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki kırtasiye konuşma kartına göre müşterinin satıcıdan istediği kırtasiye gereçleri aşağıdakilerden hangisidir?

Müşteri: أُرِيدُ قَلَمَانِ وَدَفْتَرَانِ مِنْ فَضْلِكَ
Satıcı: تَفَضَّلِ الْقَلَمَيْنِ وَالدَّفْتَرَيْنِ

Ⓐ İki adet kalem ve iki adet defter istemektedir.
Ⓑ Bir adet çanta ve üç adet silgi aramaktadır.
Ⓒ On adet cetvel ve bir adet makas almaktadır.
Ⓓ Yalnızca bir adet resim defteri sormaktadır.

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki diyalog çözümleme kartında yer alan metne göre «مَاذَا يُرِيدُ الْمُشْتَرِي؟» (Müşteri ne istiyor?) sorusunun doğru

Kırtasiye Diyaloğu (فِي الْمَكْتَبَةِ)
الْمُشْتَرِي: أَنَا بِحَاجَةٍ إِلَى كُرَّاسَةِ رَسْمٍ وَمِقَصٍّ
الْبَائِعُ: تَفَضَّلْ، الْمَجْمُوعُ ثَمَانِي عَشْرَةَ لِيرَةً

Ⓐ يَدُورُ الْحِوَارُ فِي الْبَقَّالَةِ
Ⓑ يُرِيدُ كُرَّاسَةَ رَسْمٍ وَمِقَصًّا
Ⓒ الْمَجْمُوعُ ثَمَانِي عَشْرَةَ لِيرَةً
Ⓓ لَا يُوجَدُ دَفْتَرٌ كَبِيرٌ هُنَا

4 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki kelime kartlarını inceleyerek kırtasiye araçlarının tekil (müfred), ikil (müsenna) ve çoğul (cemi) biçimlerini

1. Kalem: قَلَمٌ · قَلَمَانِ · أَقْلَامٌ
2. Defter: دَفْتَرٌ · ؟ · دَفَاتِرُ
3. Çanta: حَقِيبَةٌ · حَقِيبَتَانِ · ؟
4. Kitap: كِتَابٌ · ؟ · ؟

Müfred (Tekil - 1)	Müsenna (İkil - 2)	Cemi (Çoğul - 3+)
قَلَمٌ (Bir kalem)	قَلَمَانِ (İki kalem)	أَقْلَامٌ (Kalemler)
دَفْتَرٌ (Bir defter)	دَفْتَرَانِ (İki defter)	دَفَاتِرُ (Defterler)
حَقِيبَةٌ (Bir çanta)	حَقِيبَتَانِ (İki çanta)	حَقَائِبُ (Çantalar)
كِتَابٌ (Bir kitap)	كِتَابَانِ (İki kitap)	كُتُبٌ (Kitaplar)

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Tekil-ikil-çoğul isimler, soru edatları ve sayılarla ilgili yargılardan doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Arapçada tekil bir ismin sonuna «ـَانِ» (-âni) eki getirilerek o ismin ikil (müsenna) biçimi elde edilir.	☑	☐
«مَسَاطِرُ» (mesâtiru) kelimesi «bir adet cetvel» anlamına gelen müfred (tekil) bir isimdir.	☐	☑
«أَيْنَ يَدُورُ الْحِوَارُ؟» sorusu okunan diyaloğun hangi mekânda geçtiğini öğrenmek için sorulur.	☑	☐
«عَشَرَةُ أَقْلَامٍ» tamlaması «on adet kalem» anlamına gelir.	☑	☐
Ticaret ahlakında geçen «الْمُطَفِّفِينَ» kavramı, ölçü ve tartıyı eksiksiz yapan dürüst tüccarları ifade eder.	☐	☑

6 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun Arapça kelimelerle tamamlayınız.

كَمْ | ثَلَاثَ عَشْرَةَ | أَوْ | أَيْنَ | مِسْطَرَتَانِ

1. Müşterinin kaç adet kalem istediğini sormak için « _____ قَلَمًا تُرِيدُ؟» soru edatı kullanılır.
2. Düz cümlede iki seçenekten birini belirtirken «veya» anlamında _____ bağlacı tercih edilir.
3. Arapçada «مِسْطَرَةٌ» (cetvel) kelimesinin ikil (iki cetvel) biçimi _____ şeklindedir.
4. Sınıfta «on üç kız öğrenci» demek için « _____ طَالِبَةً» sayı ifadesi kullanılır.

كَمْ

أَوْ

مِسْطَرَتَانِ

ثَلَاثَ عَشْرَةَ

7 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki okul çantası envanter fişinde öğrencinin çantasında bulunan eşyalar listelenmiştir. Fişteki bilgilere göre

İkil Eşyalar (مُثَنَّى)	Çoğul Eşyalar (جَمْع)
كِتَابَانِ (٢) وَمِسْطَرَتَانِ (٢)	أَرْبَعَةُ أَقْلَامٍ (٤) Toplam: 2 Kitap, 2 Cetvel, 4 Kalem

(A) Çantada iki adet kitap (كِتَابَانِ) bulunmaktadır.

(B) Çantada iki adet cetvel (مِسْطَرَتَانِ) yer almaktadır.

(C) Kalemlerin sayısı çoğul kalıpla (أَرْبَعَةُ أَقْلَامٍ) ifade edilmiştir.

(D) Öğrencinin çantasında hiçbir kırtasiye malzemesi yoktur.

8 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki dil bilgisi ve kırtasiye kavramlarını kutulara yazınız. Numaralı harflerle «حَقِيبَةٌ» kelimesinin Türkçe karşılığını bulunuz.

Üç ve daha fazla varlığı bildiren «جَمْع» (cemi) kavramının Türkçesi — Ç O Ğ U L

Düz cümlede iki ürünü birbirine bağlayan «وَ» sözcüğünün dil bilgisi türü — B A Ğ L A Ç

Arapçada iki varlığı gösteren «مُثَنَّى» (ikil) kavramının okunuşu — M Ü S E N N A

Yalnızca bir tek varlığı gösteren «مُفْرَد» (müfred) kavramının Türkçesi — T E K İ L

Kâğıt kesmeye yarayan «مِقَصٌّ» adlı kırtasiye aracının Türkçesi — M A K A S

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

ÇANTA

9 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki sınıf ve kırtasiye panosunda 10-13 arası sayı öbekleri verilmiştir. Numaralanmış kartların hangisinde Arapça ifade ile Türkçe

1. Kart (10)	2. Kart (11)
عَشَرَةُ طُلَّابٍ	أَحَدَ عَشَرَ طَالِبًا
3. Kart (?)	**4. Kart (13)**
اِثْنَتَا عَشْرَةَ طَالِبَةً	ثَلَاثَةَ عَشَرَ طَالِبًا

(A) 1. Kart: عَشَرَةُ طُلَّابٍ — 10 öğrenci

(B) 2. Kart: أَحَدَ عَشَرَ طَالِبًا — 11 erkek öğrenci

(C) 3. Kart: اِثْنَتَا عَشْرَةَ طَالِبَةً — 16 kız öğrenci

(D) 4. Kart: ثَلَاثَةَ عَشَرَ طَالِبًا — 13 erkek öğrenci

10 KISA CEVAP

Görseldeki 1 ve 2 numaralı soru kartlarında yer alan «كَمْ» ve «بِكَمْ» soru edatlarının kullanım farkını kısaca yazınız.

1. Kart (كَمْ - Adet)	2. Kart (بِكَمْ - Fiyat)
كَمْ دَفْتَرًا تُرِيدُ؟	بِكَمْ هَذَا الدَّفْتَرُ؟
Kaç defter istiyorsun?	Bu defter kaç lira?

1. karttaki «كَمْ» (Kaç?) ürünün adedini/sayısını sorar; 2.

11 SIRALAMA

Görseldeki akış kutularından yararlanarak kırtasiyede geçen alışveriş diyaloğunu konuşma sırasına göre 1'den 4'e kadar numaralandırınız.

1. Varlık	2. Miktar	3. İstek	4. Tutar
هَلْ عِنْدَكَ؟	كَمْ تُرِيدُ؟	ثَلَاثَةَ أَقْلَامٍ	١٩ لِيرَةً

2 وَعَلَيْكُمُ السَّلَامُ، نَعَمْ. كَمْ قَلَمًا وَدَفْتَرًا تُرِيدُ؟

3 أُرِيدُ ثَلَاثَةَ أَقْلَامٍ، ثُمَّ دَفْتَرَيْنِ مِنْ فَضْلِكَ.

1 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ، هَلْ عِنْدَكَ أَقْلَامٌ وَدَفَاتِرُ؟

4 تَفَضَّلْ، الْمَجْمُوعُ تِسْعَ عَشْرَةَ لِيرَةً. — شُكْرًا جَزِيلًا.

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki alışveriş listesine göre kırtasiyeciden «Önce bir çanta, sonra iki defter istiyorum.» diyen bir öğrencinin kuracağı

1. Önce (1 Adet)	2. Bağlaç	3. İkil (2 Adet)
حَقِيبَةٌ (١)	ثُمَّ (Sonra)	دَفْتَرَانِ (٢)

أُرِيدُ حَقِيبَةً ثُمَّ دَفْتَرَيْنِ.